

Univerzita Palackého v Olomouci

Pedagogická fakulta

Ústav pedagogiky a sociálních studií

EDITA PÁLKOVÁ

Pedagogika – veřejná správa, 3. ročník, kombinované studium

Správní řízení
na úseku rušení údaje o místě trvalého pobytu

bakalářská práce

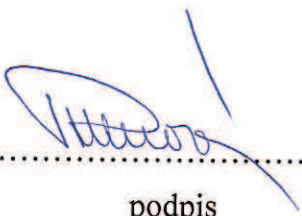
Vedoucí práce: **PhDr. Helena Skarupská, Ph.D.**

2011 Olomouc

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 17.03.2011

.....
podpis

Poděkování

Děkuji PhDr. Heleně Skarupské, Ph.D. za její podněty a rady, které mi jako vedoucí mé bakalářské práce poskytovala při jejím zpracování.

Obsah

Úvod	6
1 Správní právo a práva občanů	8
1.1 Správní právo	8
1.2 Práva občanů	10
1.2.1 Ústava České republiky	11
1.2.2 Listina základních práv a svobod	11
2 Výkon státní správy	13
2.1 Výkon státní správy – přenesená působnost	13
2.2 Výkon státní správy - smíšený systém	14
2.3 Přenesená působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony	15
2.4 Občan obce	15
3 Stanovení příslušnosti k vedení správního řízení	16
3.1 Věcná příslušnost	16
3.2 Funkční příslušnost.....	16
3.3 Místní příslušnost	16
4 Postavení úředníků	17
4.1 Předpoklady pro vznik pracovního poměru úředníka	17
4.2 Vzdělávání úředníků.....	17
4.3 Možnosti a způsoby vzdělávání veřejné správy	18
4.4 Vzdělávání občanů	19
5 Benchmarkingová iniciativa	20
5.1 Bechmarkingová iniciativa 2005.....	20
5.2 Městský úřad Žamberk členem Bechmarkingové iniciativy.....	21
6 Odpovědnost za výkon státní správy	23
7 Trvalý pobyt	25
7.1 Místo trvalého pobytu	26
7.2 Postup při ohlášení změny místa trvalého pobytu.....	26
7.3 Důsledky zaevidování trvalého pobytu	27
7.4 Zavedení doručovací adresy	28
8 Zrušení údaje o místě trvalého pobytu	29
8.1 Konference Trvalý pobyt.....	29
8.2 Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011	30
9 Související legislativa	32
9.1 Zákon o ochraně osobních údajů.....	32
9.2 Předmět úpravy zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů 33	
9.3 Působnost zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů	33
9.4 Vymezení pojmu „osobní údaj“	34
9.5 Kolize se zákonem o evidenci obyvatel	34
9.6 Zákon o rodině.....	35
9.7 Stavební zákon	36
9.8 Občanský zákoník	37
9.8.1 Subjektivita fyzických a právnických osob	37
9.8.2 Způsobilost fyzické osoby	37
9.8.3 Pojem vlastnického práva.....	37
9.8.4 Nájemní vztah.....	38

10	Postup při samotném správním řízení	40
10.1	Správní řízení	40
10.2	Vedení řízení	40
10.3	Spis	40
10.4	Obal správního spisu	41
10.5	Oprávněná úřední osoba	42
10.6	Lhůty pro vydání rozhodnutí.....	42
10.7	Základní zásady činnosti správních orgánů	42
10.8	Náležitosti podání.....	44
10.9	Zahájení správního řízení na návrh/žádost.....	44
10.10	Zahájení správního řízení z moci úřední	44
10.11	Účastníci řízení.....	45
10.12	Zastoupení na základě zákona.....	45
10.13	Zastoupení na základě plné moci	46
10.14	Kdo jedná za právnickou osobu	46
10.15	Oznámení o zahájení správního řízení	46
10.16	Doručování písemností.....	46
10.17	Dokazování.....	47
10.18	Protokol	48
10.19	Shromáždění podkladů	48
10.20	Rozhodnutí	48
10.21	Náležitosti rozhodnutí	49
10.22	Usnesení o zastavení správního řízení.....	49
10.23	Opravné prostředky	49
10.24	Právní moc.....	50
11	Poznatky z praxe, analýza stávající situace, návrh na legislativní změny	51
12	Kazuistiky správních řízení Městského úřadu v Žamberku v roce 2010	53
12.1	Kazuistika 1	53
12.2	Kazuistika 2	53
12.3	Kazuistika 3	54
13	Závěr.....	56
	Seznam literatury a pramenů.....	57
	Seznam obrázků.....	60
	Seznam tabulek.....	61

Úvod

Veřejná správa je součástí moci výkonné, která zahrnuje státní správu, samosprávu a jinou veřejnou správu. Mezi formy činnosti veřejné správy patří rozhodování ve správním řízení. Individuální správní akty jsou správní rozhodnutí, kterými orgány veřejné správy rozhodují o právním postavení právnických nebo fyzických osob v konkrétní záležitosti. Takovým individuálním správním aktem je rozhodnutí o zrušení údaje o místě trvalého pobytu.

K výběru téma mé bakalářské práce mě motivoval samotný proces správního řízení, kterým se v rámci svého povolání vedoucí oddělení správních agend zabývám. Mít trvalý pobyt na ohlašovně se stalo v současné době módním trendem jako únik před zodpovědností za své finanční závazky, před trestním stíháním a v neposlední řadě nemožnost přihlásit si trvalý pobyt na jinou adresu.

Česká republika vede centrální evidenci obyvatel, kterou spravuje Ministerstvo vnitra České republiky. Tato evidence byla zavedena v roce 1980, kdy při sčítání lidu celá populace vyplnila registrační lístky. Ty vytvořily základ evidence, který je aktualizován a doplňován. Dnes je tato evidence vedena v podobě Informačního systému evidence obyvatel (ISEO), podle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, a o změně některých zákonů, ve kterém se uvádí, že občan může mít jen jedno místo trvalého pobytu. Trvalý pobyt si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Účelem této evidence bylo bezpochyby jednoznačné snadné kontaktování osob jak již pro účely výkonu státní správy, tak vazby na ostatní subjekty a zákony.

Jako paradox pak působí § 12 zákona o evidenci obyvatel, který umožňuje údaj o trvalém pobytu za určitých okolností zrušit. Na jedné straně tedy je dána vážnost údaje o trvalém pobytu občana a na druhé straně dochází ve většině případů na základě žádosti vlastníka nemovitosti ve správním řízení ke zrušení údaje o místě trvalého pobytu občanovi a tedy ke kumulaci evidování občanů právě „na ohlašovně“. Pro občana, kterému byl údaj o místě trvalého pobytu zrušen, je sídlo ohlašovny pouze formální a nefunkční údaj trvalého pobytu.

Cílem této práce je analyzovat proces správního řízení při rušení údaje o místu trvalého pobytu, aby při dosud platném zákonu nedocházelo k mechanickému přístupu úřadů při rozhodování o zrušení trvalého pobytu, či neprověřování skutečného stavu věci, i když se může zdát, že se jedná pouze o rutinní postup úředníka. V neposlední řadě, aby nedošlo k situaci, kdy se občan vůbec nedozví, že mu byl trvalý pobyt v určitém místě zrušen. Dalším zásadním aspektem, na který bych chtěla upozornit je to, zda jsou ohlašovny i v malých obcích, ale nejen tam, schopny takto složité správní řízení vůbec provádět. Troufám si říci, že by tuto činnost měli vykonávat úředníci s právnickým vzděláním, kteří však chybí i na obcích s rozšířenou působností.

V teoretické části definuji pojmy: správní právo a výkon státní správy. Zaměřím se na odbornou přípravu úředníka. Objasním vazby na ostatní právní normy. Vysvětlím termín „trvalý pobyt“ a možnosti zrušení údaje o místu trvalého pobytu. Uvedu vazbu na související legislativu při vedení správního řízení ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu. Dále se budu zabývat analýzou procesu správního řízení na úseku rušení údaje o místu trvalého pobytu. Blíže popíšu jednotlivé etapy správního řízení: vedení spisu, zahájení správního řízení na návrh a z moci úřední, shromažďování podkladů a vydání rozhodnutí ve věci.

V praktické části popíšu jednotlivé případy správních řízení ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu, které se uskutečnili v roce 2010 v Žamberku. Hlavním důvodem, který vede vlastníka nemovitosti k podání návrhu ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu osobě, která je v uvedené nemovitosti hlášená, jsou finanční závazky a obava z možného ohrožení majetku samotného vlastníka nemovitosti. Domnívám se, že se jedná o celospolečenský problém, který musí být řešen v rámci celého legislativního systému.

1 Správní právo a práva občanů

V prvním oddílu teoretické části vysvětlíme pojem správní právo a poukážeme na dva stěžejní právní dokumenty České republiky, a to Ústavu České republiky a Listinu základních práv a svobod.

1.1 Správní právo

Správní právo upravuje právní poměry v oblasti vnitřní správy ve velmi pestrém rozsahu, na který lze usoudit, mj. z působnosti Ministerstva vnitra, které je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci, zejména pro:

- jméno a příjmení,
- matriky,
- hlášení a evidenci pobytu občanů,
- občanské průkazy,
- věci státoobčanské,
- cestovní doklady,
- věci uprchlíků,
- pobyt cizinců na území České republiky,
- střelné zbraně a střelivo,
- požární ochranu,
- právo shromažďovací a sdružovací,
- veřejné sbírky,
- archivnictví,
- ochranu utajovaných skutečností,
- svobodný přístup k informacím,

- státní symboly.¹

„Správní právo představuje samostatné právní odvětví, které řadíme do práva veřejného. Tvoří je soubor právních norem, které upravují společenské vztahy v oblasti veřejné správy.“²

„Správní právo je též vědní a pedagogickou disciplínou, která na právo zpětně působí. Pojem „veřejná správa“ je klíčovým termínem pro vymezení správního práva.“³

Průcha uvádí, že správní právo je tedy možné charakterizovat jako samostatné odvětví práva, které má specifický předmět úpravy a stejně tak i specifickou metodu právní regulace. Jde o právní odvětví nekodifikované, představované neobyčejně širokým okruhem právních předpisů, navíc předpisů rozdílné síly, a přitom předpisů, které se relativně rychle mění. Jedná se tedy o velice široké a současně dosti dynamické právní odvětví, jemuž je také přiznáván odpovídající právní význam. Této charakteristice správního práva odpovídá i současný stav českého správního práva, provázený od přelomu osmdesátých a devadesátých let dnes již minulého století postupující reformou. Probíhající reforma našeho správního práva reflektuje jednak obecnější rysy změn v naší společnosti ve vazbě potřeby a poslání práv ve změněných společenských podmínkách, včetně změn v právním řádu vyvolaných v důsledku příprav naší země ke vstupu do Evropské unie, jakož i vlastního vstupu, a dále pak tato reforma zcela zřetelně reflektuje zejména konkrétní potřeby souběžně realizované reformy naší veřejné správy.⁴

„Veřejná správa je chápána také jako služba veřejnosti. Tím je poukazováno nejen na případy neautoritativního působení orgánů veřejné správy na právnické a fyzické osoby, ale především na celkové vystupování veřejné správy vůči adresátům.“⁵

¹ POLIÁN M., *Organizace a činnost veřejné správy*. s. 17

² CHVÁTALOVÁ, I. a kol. *Základy veřejného práva*. s. 9

³ CHVÁTALOVÁ, I. a kol. *Základy veřejného práva*. s. 9

⁴ PRŮCHA P., *Správní právo*, s. 40, 41

⁵ CHVÁTALOVÁ, I. a kol. *Základy veřejného práva*. s. 10

Jak již bylo uvedeno, správní právo není kodifikováno, významné jsou vztahy správního práva k právním odvětvím, jako je ústavní, finanční, trestní, pracovní a občanské právo. Existuje pouze dílčí kodifikace v podobě zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, který vstoupil v účinnost od 01.01.2006.

„Nový správní řád ruší předchozí správní řád z roku 1967 a to zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), který nabyl účinnosti 1. ledna 1968.“⁶

„Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád upravuje postup správních orgánů v oblasti veřejné správy. Pokud zvláštní (speciální) zákony nestanoví jinak, použije se na správní řízení zákonné ustanovení správního řádu.“⁷

„Správní řízení stručně charakterizujeme jako zákonem stanovený postup, ve kterém správní orgány rozhodují o individuálních právech a povinnostech konkrétně uvedených fyzických a právnických osob a o dalších otázkách (zejména procesních). Správní řízení směřuje k vydání individuálního správního aktu (tj. správního rozhodnutí).“⁸

Tolik úvodem na vysvětlení a přiblížení problematiky správního řízení, které budeme následně popisovat v dalších kapitolách v souvislosti se správním řízením ve věci rušení údaje o místě trvalého pobytu.

1.2 Práva občanů

Občanská práva se týkají vztahů občana a státu a nesouvisejí s označením „občanské právo“ (soukromé právo, *ius civile*) jako právní disciplíny na rozdíl od práva trestního, obchodního a podobně. V tomto rozlišení patří občanská práva do oblasti veřejného práva, neboť vymezují práva občanů vůči státu. Občanská práva zaručují občanům určité svobody a tím omezují politickou moc,

⁶ PRUDILOVÁ M., *Správní řád s komentářem*, s. 7

⁷ PRUDILOVÁ M., *Správní řád s komentářem*, s. 7

⁸ CHVÁTALOVÁ, I. a kol. *Základy veřejného práva*. s. 35

aby nemohla být zneužívána k zásahům do života občanů. V České republice je zaručuje Listina základních práv a svobod, která je nedílnou součástí ústavy.⁹

1.2.1 Ústava České republiky

Ústava ČR upravuje organizaci veřejné moci, územní samosprávu a základní práva a svobody občanů. Ostatní zákony z ní vyplývají a musí s ní být v souladu.

Dle článku 1 zákona č. 1/1993 Sb. Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana.¹⁰

Dle článku 99 zákona č. 1/1993 Sb. se Česká republika člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.¹¹

1.2.2 Listina základních práv a svobod

Lidská práva jsou práva fyzických osob, která vyplývají z pouhé příslušnosti k lidskému rodu. Týkají se oblastí, v nichž jedinec nemá podléhat kontrole státu. Vyplývají z principů lidskosti a humanity. Jedná se např. o právo na život, osobní svobodu a bezpečnost, rovnost lidí, svobodu pohybu a pobytu, aj.

Dle článku 14 zákona č. 2/1993 Sb. svoboda pohybu a pobytu je zaručena.¹²

Vojtěch Šimíček, soudce Nejvyššího správního soudu, upozorňuje na možnost v případě: „... *nevyhovění žádosti o zapsání trvalého pobytu, případně zrušení údaje o místě trvalého pobytu, může být přímý či nepřímý zásah do některých ústavně zaručených základních práv nebo svobod.*“¹³

Petr Bukač vzpomíná na dobu, „*kdy v dobách socialismu chtěli mít soudruzi o obyvatelstvu přehled. Nejen že nebylo možno volně cestovat do zahraničí,*

⁹ WIKIPEDIA. *Občanská práva*. [online] [cit. 2010-10-19; 11.30]

¹⁰ Zákon č. 1/1993 Sb. *Ústava České republiky*, [online] [cit. 2010-09-09; 20:31]

¹¹ Zákon č. 1/1993 Sb. *Ústava České republiky*, [online] [cit. 2010-09-09; 20:31]

¹² Zákon č. 2/1993 Sb. *Listina základních práv a svobod*, [online] [cit. 2010-10-19; 11.40]

¹³ ŠIMÍČEK, V. *Sborník z konference Trvalý pobyt*, s. 6 [online] [cit. 2010-10-19; 11.45]

ale občané museli úřadům hlásit i dočasnou změnu místa svého pobytu na území republiky včetně předpokládané doby, po jakou se mimo své trvalé bydliště zdrží. Pořád jsme na tom sice byli lépe než občané Sovětského svazu, kde byl režim v tomto směru ještě daleko přísnější, ale i tak povinnost hlásit úřadům i dočasné změny místa svého pobytu bezpochyby představovala omezení svobody pohybu zaručené občanům všude v civilizovaném světě Listinou základních práv a svobod..“¹⁴

¹⁴ MĚSEC.CZ. *Přechodné bydliště už neexistuje*. [online] [cit. 2010-10-19; 12:20]

2 Výkon státní správy

Ve druhém oddíle teoretické části si definujeme pojem „veřejná správa“ a kdo ji vykonává, vysvětlíme si samostatnou působnost a přenesenou působnost. Nesmíme přitom opomenout úředníky, kteří správní řízení vedou. Předpoklady pro vznik pracovního poměru úředníka, jeho vzdělávání, etické chování a konečně odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci.

„Veřejná správa je součástí výkonné moci. Je vykonávána buď jménem státu (tzv. státní správa) nebo jménem jiných subjektů veřejné správy (zejména samosprávných). Zahrnuje státní správu, samosprávu a jinou veřejnou správu.“¹⁵

„Vedle toho, že státní správu vykonávají státní orgány, vykonávají ji rovněž, jak již řečeno, v rozsahu stanoveném zákonem fyzické a právnické osoby soukromého práva (zde pochopitelně je jejich konstituování mimo rámec správního práva) a veřejnoprávní korporace, především pak územní samosprávné celky (v přenesené působnosti). Bližší vymezení územní samosprávy (samosprávné korporace a jejich orgány) na ústavní úrovni pak představuje hlava sedmá Ústavy ČR, označená právě pojmem Územní samospráva. Pro naše účely zdůrazněme zejména to, že Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Čl. 99 Ústavy České republiky tak vymezuje vnitřní členění ČR jako jednotného státu na samosprávné obce a kraje ponechávající regulaci jejich počtu i velikosti jiným právním (zákonným) předpisům.“¹⁶

2.1 Výkon státní správy – přenesená působnost

S ohledem na předmět předkládané studie však je stěžejní to, že státní správa je ve značném rozsahu vykonávána v přenesené působnosti samosprávnými územními korporacemi. Právě zde – s ohledem na to, že stát výkon státní správy deleguje v hojné míře na osoby odlišné od sebe sama – je třeba, aby existovala zpětná vazba a stát si ponechal alespoň dozorové a kontrolní

¹⁵ CHVÁTALOVÁ, I. a kol. *Základy veřejného práva*. s. 9

¹⁶ KADEČKA, S. a kol. *Výkon státní správy-kompetence*. s. 7, 8

mechanismy, které umožní sledovat to, jak tyto korporace státní správu vykonávají.

„Státní správu na úseku evidence obyvatel vykonává ministerstvo vnitra, krajské úřady, obecní úřady s rozšířenou působností (v hlavním městě Praze městské části určen Statutem hl. města Prahy a ve městech Brno, Ostrava a Plzeň magistrát těchto měst), obecní úřady, reps. Úřady městských částí nebo městských obvodů, pokud tak stanoví statut těchto měst, a újezdni úřady. Kategorii obecních úřadů zákon souhrnně označuje názvem „ohlašovna“. U orgánů územní samosprávy jde o výkon přenesené působnosti.“¹⁷

2.2 Výkon státní správy - smíšený systém

„Východiskem zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění předpisů pozdějších, je tzv. smíšený systém, kdy obce vykonávají vedle vlastní působnosti (samosprávy) i působnost přenesenou (určitý díl místní státní správy). Samostatnou působností je působnost samosprávná, zakotvená v právu na samosprávu a v ústavním ustanovení, podle kterého je obec samostatně spravována zastupitelstvem. Do této samostatné (samosprávné) působnosti smí stát zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem. Oproti tomu přenesená působnost obcí je dekoncentrovaná státní správa svěřená obcím zákony na základě čl. 105 Ústavy České republiky. Základní vymezení samostatné a přenesené působnosti v návaznosti na ustanovení čl. 100 a 105 Ústavy ČR provádí na zákonné úrovni § 7 zákona o obcích, dle něhož obec spravuje své záležitosti samostatně (samostatná působnost). Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem. Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost. Co se týče zákonné úpravy přenesené působnosti obcí, je třeba dále poukázat zejména na třístupňové členění obcí pro účely výkonu

¹⁷ PRŮCHA P. a kolektiv, *Právo Normotvorba Veřejný pořádek*, s. 91

*státní správy. Bližší rozvedení citované zákonné definice představují jednak ustanovení § 61 – 66 obecního zřízení, jednak zvláštní zákony.*¹⁸

2.3 Přenesená působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony

Zákon o obcích ve svém ustanovení § 61 stanoví, že přenesená působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony, je:

„a) v základním rozsahu svěřeném obci vykonávána orgány obce určenými tímto nebo jiným zákonem nebo na základě tohoto zákona; v tomto případě je území obce správním obvodem,

b) v rozsahu pověřeného obecního úřadu (§ 64) vykonávána tímto úřadem,

*c) v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností (§ 66) vykonávána tímto úřadem.*¹⁹

Takto vysvětlená přenesená působnost jasně dokládá, že i ta nejmenší obec s nejmenším počtem obyvatel plní nejenom svou samostatnou působnost, ale provádí i výkon státní správy.

2.4 Občan obce

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), § 16, odst. 1):

„Občanem obce je fyzická osoba, která

a) je státním občanem České republiky, a

*b) je v obci hlášena k trvalému pobytu.*²⁰

¹⁸ KADEČKA, S. a kol. *Výkon státní správy-kompetence*. s.11, 12

¹⁹ Zákon č. 128/2000 Sb. *o obcích (obecní zřízení)*, v platném znění [online] [cit. 2010-10-19; 21:10]

²⁰ Zákon č. 128/2000 Sb. *o obcích (obecní zřízení)*, v platném znění [online] [cit. 2010-10-19; 21:10]

3 Stanovení příslušnosti k vedení správního řízení

„U správních orgánů je vždy třeba zdůraznit jejich příslušnost k vedení správního řízení a správní řád a předpisy upravující zvláštní druh správního řízení (vodoprávní, stavební, přestupkové apod.). V základě rozlišujeme příslušnost věcnou, funkční a místní.“²¹

3.1 Věcná příslušnost

Věcná příslušnost určuje typově orgán, který má vést správní řízení v prvním stupni. *„Správní orgány jsou věcně příslušné jednat a rozhodovat ve věcech, které jim byly svěřeny zákonem nebo na základě zákona.“²²*

3.2 Funkční příslušnost

Funkční příslušnost určuje, který z orgánů (článků) vnitřní organizační struktury věcně příslušného správního orgánu je příslušný správní řízení vést (např. obecní úřad – odbor).

3.3 Místní příslušnost

Místní příslušnost vedení správního řízení ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu občana je upravena v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád, § 11, odst. d), *„v ostatních řízeních týkajících se fyzické osoby místem jejího trvalého pobytu, popřípadě místem pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince (dále jen „místo trvalého pobytu“); nemá-li fyzická osoba místo trvalého pobytu na území České republiky, je místní příslušnost určena posledním známým místem jejího pobytu na území České republiky.“²³*

²¹ PRŮCHA P. a kolektiv, *Právo Normotvorba Veřejný pořádek*, s. 63

²² Úplné znění: *Správní řád k 23.3.2009*, s. 4

²³ Úplné znění: *Správní řád k 23.3.2009*, s. 4

4 Postavení úředníků

„Právní postavení úředníků upravuje zákon č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o úřednicích“), zákoník práce (dále též „ZP“), navazující zákony a prováděcí právní předpisy. Úředníci jsou v pracovněprávním vztahu k obci nebo ke kraji a na jejich právní postavení se použije zákoník práce, pokud zákon o úřednicích nestanoví jinak.“²⁴

4.1 Předpoklady pro vznik pracovního poměru úředníka

„Úředníkem se může stát občan či osoba s trvalým pobytem v ČR, která dosáhla věku 18 let, je způsobilá k právním úkonům, ovládá jazyk, je bezúhonná a splňuje další předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon příslušných správních činností (dosažené vzdělání atd.). Vedoucí úředník a vedoucí úřadu musí splňovat i jiné předpoklady – např. splňují kvalifikační předpoklady aj.“²⁵

4.2 Vzdělávání úředníků

„Vzdělávání úředníků věnuje zákon o úřednicích mimořádnou pozornost (celá hlava IV, § 17 – 34 zákona o úřednicích). Vzdělávání provádí instituce, které získají akreditaci od Ministerstva vnitra. Citovaný zákon rozlišuje vzdělávání:

- vstupní (podrobnosti k obsahu vzdělání viz § 19 cit. Zákona, absolvování se prokazuje osvědčením),*
- průběžné (podrobnosti k obsahu vzdělání viz § 20 cit. Zákona, absolvování se prokazuje osvědčením),*
- přípravu a ověření zvláštní odborné způsobilosti (podrobnosti k obsahu vzdělání viz § 21 cit. Zákona, zvláštní odborná způsobilost se ověřuje zkouškou před zkušební komisí a prokazuje osvědčením),*

²⁴ CHVÁTALOVÁ, I. a kol. *Základy veřejného práva*. s. 26

²⁵ CHVÁTALOVÁ, I. a kol. *Základy veřejného práva*. s. 27

- *vzdělávání vedoucích úředníků (podrobnosti k obsahu vzdělání viz § 27 cit. Zákona, absolvování se prokazuje osvědčením).*²⁶

Zaměstnanci veřejné správy jsou vysoce kvalifikovanými úředníky se specifickými požadavky na výkon této profese podle organizační úrovně (hierarchie), druhu práce (koncepční, rutinní), základní odbornosti (profese, specializace), občanské spolehlivosti a bezúhonnosti a osobních předpokladů (týmová práce, zvládání stresových situací, práce s problémovými klienty apod.) Z toho všeho pak jasně vyplývá základní koncept kompetence úředníka veřejné správy.²⁷

Obrázek 1 – Určení podstatných profilujících znaků pracovníka veřejné správy²⁸

4.3 Možnosti a způsoby vzdělávání veřejné správy

Vědomosti a informace jsou v dnešním světě stále významnějším faktorem, který ovlivňuje celkový hospodářský a ekonomický růst, ale také politický vývoj. Představitelé veřejné správy, kteří uznávají princip vzdělanosti a profesionalizace, sledují trend celoživotního vzdělávání a průběžně analyzují své vzdělávací potřeby. Tento princip vychází z „Bílé knihy o vzdělávání“, kterou Evropská komise přijala v roce 1995. Mimo jiné tento dokument vyzdvihuje důležitost sbližování školské, veřejnoprávní, občanské a soukromé sféry tak, aby se otevřela

²⁶ CHVÁTALOVÁ, I. a kol. *Základy veřejného práva*. s. 28

²⁷ BLÍŽKOVSKÝ, B., *Zdokonalování veřejné správy a samosprávy České republiky*. s. 156

²⁸ BLÍŽKOVSKÝ, B., *Zdokonalování veřejné správy a samosprávy České republiky*. s. 157

cesta pro strategické, cílené a koordinované celoživotní odborné vzdělávání všech skupin navzájem se ovlivňujících. Kromě tedy „zákonného vzdělávání“, je možné využívat nabídek akreditovaných vzdělávacích programů, školení, seminářů, vzdělávání formou e-learningu, konferenčních akcí či poradenství. Některé přední univerzity nabízejí velmi kvalitní vzdělávací moduly, které konzultují a připravují s představiteli veřejné správy a s oborovými ministerstvy.

4.4 Vzdělávání občanů

Na portálu Ministerstva vnitra, ale i na jednotlivých webových stránkách městských a obecních úřadů, v současné době existují a dále vznikají návody pro občany, jak se zachovat v různých životních situacích – např. i evidence obyvatel, rodná čísla, trvalý pobyt, státní občanství ČR, zprostředkování kontaktu. Životní situace jsou strukturované postupy pro řešení nejrůznějších životních situací ve vztahu k veřejné správě. Postupy poskytují informace o tom, jak vyřídit různá podání, kam se obrátit a v jakých lhůtách, zda se platí správní nebo jiné poplatky, včetně odkazů na případné formuláře a platné právní předpisy; postupy jsou rovněž propojeny s adresářem, který obsahuje kontakty na orgány veřejné správy (včetně mapových služeb).

5 Benchmarkingová iniciativa

Benchmarkingová iniciativa je dobrovolné, neformální sdružení obcí s rozšířenou působností za účelem zvyšovat výkonnost a kvalitu fungování úřadů a poskytovaných služeb ve vybraných agendách přenesené a samostatné působnosti prostřednictvím benchmarkingového porovnávání a výměny zkušeností dobrých praxí členů, učením se od druhých.²⁹

Tak jako se v komerční sféře organizace přizpůsobují měnícím se požadavkům trhu, tak jsou i organizace veřejné správy, státní správy, kraje, města a obce nuceny přizpůsobovat veřejné služby nejen změnám legislativním, ale také změnám ve vnímání veřejných služeb. Klienty institucí veřejné správy jsou občané i právnické osoby, kteří vyžadují rychlé, dostupné a kvalitní služby. Ekonomická realita na druhé straně klade jasná omezení z hlediska nákladů na jejich poskytování. Tyto poměrně složité vztahy lze jednoduše vyjádřit dvěma slovy: cena a výkon. Vyjadřujeme tím poměr mezi kvalitou veřejných služeb a náklady na jejich poskytování.³⁰

5.1 Bechmarkingová iniciativa 2005

„Benchmarking je srovnávání výkonnosti s nejlepší praxí.“ To je nejstručnější definice podle autora, která může být rozvíjena mnoha směry. Benchmarking představuje neustálý proces měření systémů, postupů a produktů uvnitř organizace, ale též srovnávání se s konkurencí nebo jinými organizacemi, které jsou nejúspěšnějšími ve svém oboru. Dále umožňuje zapojeným obcím sdílet zkušenosti a nejlepší osvědčené praktické postupy, protože každé město, obec nebo kraj je v té či oné oblasti veřejných služeb nositelem nových myšlenek a směrů.

Dobré praxe jsou systematicky projednávány na schůzkách pracovních skupin a umístovány v databázi neveřejné části www stránek, kde jsou desítky

²⁹ VZDĚLÁVACÍ CENTRUM PRO VEŘEJNOU SPRÁVU, o.p.s. *Roční zpráva 2008*. s. 5

³⁰ *Vzdělávací centrum pro veřejnou správu ČR, o.p.s. Benchmarkingová iniciativa*. [online] [cit. 2011-02-12; 13.00]

praktických zkušeností kdykoli on-line k dispozici všem klíčovým zaměstnancům zapojených obcí.

Dále jsou organizována setkání odborníků na konkrétní oblasti výkonu přenesené a samostatné působnosti zaměřená na systematickou práci s výsledky porovnávání a sdílení dobrých praxí.

V rámci projektu „Zavádění moderních metod řízení kvality na úřadech“, který byl financován z prostředků Evropského sociálního fondu, byla vydána obsáhlá publikace shrnující výběr dobrých praktických zkušeností městských úřadů vyplývající z benchmarkingového srovnávání.³¹

5.2 Městský úřad Žamberk členem Benchmarkingové iniciativy

Městský úřad Žamberk, obecní úřad s rozšířenou působností, je členem Benchmarkingové iniciativy. Od roku 2005 poskytuje data pro zpracování celkem z 57 agend. Jednou ze sledovaných položek dopravně správních agend bylo v letech 2003 až 2007 „Počet vydaných pravomocných rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu dle § 12 zák. 133/20000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, a o změně některých zákonů.“

Výstupy z benchmarkingu slouží jako pomocné stanovisko při jednání s vedoucími jednotlivých odborů úřadu především o takových záležitostech, které souvisejí se změnami v systému práce na odborech, s organizačními změnami v rámci úřadu či personálními opatřeními, vytížeností pracovníků, změnami popisů pracovních činností jednotlivých zaměstnanců apod. Ve spolupráci s vedoucími příslušných odborů jsou hledána nejvhodnější řešení, která jsou eventuálně předložena k projednání a posouzení radě města.

³¹ *Vzdělávací centrum pro veřejnou správu ČR, o.p.s. Benchmarkingová iniciativa.* [online] [cit. 2011-02-12; 13.00]

Tabulka 1 - Počet pravomocných rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu za správní obvody vybraných úřadů s rozšířenou působností (ORP) Pardubického kraje

ORP \ ROK	2003	2004	2005	2006	2007
Žamberk	47	23	10	32	53
Králíky	3	4	9	8	19
Lanškroun	20	24	29	40	57
Chrudim	-	-	117	107	133
Pardubice	-	-	-	337	470

Zdroj: interní údaje Městského úřadu Žamberk

Z uvedené tabulky je patrné, že počet vydaných pravomocných rozhodnutí ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu ve vybraných obecních úřadech s rozšířenou působností má zvyšující tendenci. Bohužel ale tato položka přestala být od roku 2008 sledována, ačkoliv se domnívám, že právě zde by bylo potřeba věnovat velkou pozornost sběru dat a podnětů vedoucích ke zvyšování úrovně procesu správního řízení ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu.

6 Odpovědnost za výkon státní správy

„Zvláštním případem odpovědnosti s bezprostředním vztahem k veřejné správě a postavení a činnosti jejich pracovníků je tzv. odpovědnost státu a územních samosprávných celků za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.“³²

Podle čl. 36 odst. 3 usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů, *„každý má právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem“*.³³

Ve smyslu tohoto odpovědnostního institutu, upraveného zákonem č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, *„stát odpovídá za škodu, kterou způsobily státní orgány, právnické a fyzické osoby při výkonu státní správy, která jim byla svěřena zákonem nebo na základě zákona a orgány územních samosprávných celků, pokud ke škodě došlo při výkonu státní správy, který na ně byl přenesen zákonem nebo na základě zákona (tj. při výkonu přenesené působnosti). Územní samosprávné celky odpovídají za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobeno při výkonu veřejné moci svěřené jim zákonem v rámci samostatné působnosti.“³⁴*

Můžeme si snadno představit možnost, kdy úředník nevyhoví vlastníkovu nemovitosti zrušit údaj o místu trvalého pobytu občanovi, který je trvale hlášen v nemovitosti a vydá zamítavé rozhodnutí. Nutno uvést, že vlastníka nemovitosti vedly oprávněné důvody k podání žádosti o zrušení trvalého pobytu: občan je zadlužený, z důvodu nákupu spotřební elektroniky a ta se nachází v nemovitosti. Exekutor z titulu exekučního příkazu odebere elektroniku v nemovitosti bez ohledu na to, kdo ji pořizoval. V uvedenou dobu totiž vlastník nemovitosti není schopen doložit faktury či stvrzenky, že pořizovatelem je právě

³² PRŮCHA P., *Správní právo*, s. 372

³³ VOJTEK P., *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*, s. 13

³⁴ PRŮCHA P., *Správní právo*, s. 372

vlastník. Vlastník nemovitosti může oprávněně požadovat náhradu škody v hodnotě odebrané elektroniky po úředníkovi.

7 Trvalý pobyt

V sedmém oddíle teoretické části se budeme konkrétně zabývat problematikou trvalého pobytu, definujeme pojem „místo trvalého pobytu“, zaměříme se na postup při ohlášení změny místa trvalého pobytu, důsledky zaevidování trvalého pobytu a stanovíme možnosti zrušení údaje o místu trvalého pobytu.

Domov může být: pojem znamenající nějaké vlastní lidské obydlí – dům, byt, vila apod. - místo, kde jsme doma. Domovina – výraz znamenající vlast nebo rodnou obec – rodiště či rodná země apod. - území, kde se cítíme být doma.³⁵

Jeden ze starších výkladů lze nalézt v Ottově slovníku naučném: „*Obydlí, byt nebo příbytek, jest budova nebo místnost, upravená pro trvalý pobyt člověka. Všecek vývoj usedlého života soustřeďuje se kolem obydlí; na všechny poměry života, vývoj těla, jeho zdraví a čistotu, na mravnost a rodinný život má obydlí důležitý vliv; v něm způsob života dochází charakteristického výrazu.*“³⁶

V současné době je domov či bydliště nahrazován v úředním styku spojením slov „trvalý pobyt“. Místo trvalého pobytu je údajem, bez něhož se občan v běžném životě neobejde a patří k základním identifikačním osobním údajům. Údaj o trvalém pobytu je jedním z povinných údajů v občanském průkazu, kterým dokládáme svoji totožnost při jednání u soudu, před policií, s orgány státní správy, při vyzvedávání korespondence na poště, v bance, při hledání zaměstnání i při jakémkoliv jednání s úřady.

Pro zodpovědného občana není údaj o trvalém pobytu nijak zavádějící, ba naopak si většina poctivých lidí na spojení slov domov = bydliště = trvalý pobyt zakládá. Z čistě praktických důvodů by měl být každý občan přihlášen k trvalému pobytu tam, kde skutečně bydlí nebo se dlouhodobě zdržuje. Je třeba také ale zmínit, že v posledních letech přibývá stále více případů účelového evidování trvalého pobytu, např. umístění dítěte v předškolním zařízení, získání

³⁵ WIKIPEDIA. *Domov*. [online] [cit. 2010-10-19; 11.30]

³⁶ *Bydlení a trh s byty*. [online] [cit. 2010-10-19; 11.30]

kandidátů pro volební strany, umístění studenta na koleji, udržení nájemního bytu, či využívání státních finančních prostředků.

7.1 Místo trvalého pobytu

Vymezení trvalého pobytu v Zákoně č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, § 10, odst. 1: *„Místem trvalého pobytu se rozumí adresa pobytu občana v České republice, která je vedena v registru obyvatel ve formě referenční vazby (kódu adresního místa) na referenční údaj o adrese v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí, kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Občan může mít jen jedno místo trvalého pobytu, a to v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem a který je určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci (dále jen „objekt“).“³⁷*

7.2 Postup při ohlášení změny místa trvalého pobytu

„Při ohlášení změny místa trvalého pobytu podle odstavce 5 je občan povinen

a) vyplnit a podepsat přihlašovací lístek k trvalému pobytu (dále jen „přihlašovací tiskopis“), který obsahuje údaje o

1. jménu, popřípadě jménech, příjmení a rodném čísle, předchozí a nové adrese místa trvalého pobytu občana,

2. vlastníku objektu, kterým se rozumí jméno, příjmení a adresa místa trvalého pobytu u fyzické osoby nebo název a sídlo u právnické osoby;

b) předložit občanský průkaz; občan po ukončení pobytu v cizině předkládá cestovní pas, občan po nabytí státního občanství České republiky předkládá doklad o nabytí státního občanství;

c) doložit vlastnictví bytu nebo domu, nebo doložit oprávněnost užívání bytu, anebo předložit úředně ověřené písemné potvrzení oprávněné osoby o souhlasu

³⁷ Zákon č. 133/2000 Sb. o evidenci obyvatel a rodných číslech.,[online] [cit. 2010- 010-19; 11.40]

s ohlášením změny místa trvalého pobytu. Takové potvrzení se nevyžaduje v případě, že oprávněná osoba potvrdí souhlas na přihlašovacím tiskopisu k trvalému pobytu před zaměstnancem ohlašovny. Za oprávněnou osobu se považuje osoba starší 18 let, způsobilá k právním úkonům, která je oprávněna užívat objekt uvedený v odstavci 1 nebo jeho vymezenou část (např. byt nebo obytnou místnost), anebo je provozovatelem ubytovacího zařízení, kde se občan hlásí k trvalému pobytu.

*Za přihlášení změny místa trvalého pobytu zaplatí občan poplatek podle zvláštního zákona.¹⁴⁾ Platby poplatků podle předchozí věty jsou příjmem obce.*³⁸

Z uvedené citace zákona o evidenci obyvatel je patrné, jak složitým se může stát úkon získání údaje o místě trvalého pobytu. Také je třeba také upozornit, že k přihlášení trvalého pobytu stačí souhlas jedné oprávněné osoby, avšak účastníky správního řízení rušení údaje o místě trvalého pobytu občanovi jsou všichni vlastníci nemovitosti.

7.3 Důsledky zaevidování trvalého pobytu

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, dále v § 10 odst. 2 uvádí: „z přihlášení občana k trvalému pobytu nevyplývají žádná práva k objektu uvedenému v odstavci 1 ani k vlastníkovi nemovitosti.“³⁹

Občan tedy může právní úpravu „trvalého pobytu“ na straně jedné chápat jako „pouze“ evidenční údaj, jelikož vlastnická práva k nemovitostem jsou zaznamenávána u příslušného Katastrálního úřadu. Na straně druhé se ale na údaj trvalý pobyt váže celá řada práv a povinností, počínaje úhradou poplatků za svoz a likvidaci odpadu, poplatků ze psa, parkování, ale i poskytování sociálních dávek, příspěvků na bydlení, právo volební či výkon mandátů v obecních zastupitelstvech, v neposlední řadě jsou to exekuce, kdy na základě údaje o trvalém pobytu dlužníka je exekuce v místě jeho trvalého pobytu realizována.

³⁸Zákon č. 133/2000 Sb. o evidenci obyvatel a rodných číslech, [online] [cit. 2010- 010-19; 11.40]

³⁹ Zákon č. 133/2000 Sb. o evidenci obyvatel a rodných číslech, [online] [cit. 2010- 09-09; 20:31]

7.4 Zavedení doručovací adresy

Do konce června roku 2009 byla obecnou doručovací adresou fyzické osoby adresa místa jejího trvalého pobytu. Zákon téměř nepočítal se situacemi, kdy se adresát na této adrese nezdržoval, a vznikal tak poměrně velký prostor pro možnost vyhnout se doručení či dodatečně vyloučit jeho účinky. Od 1. července 2009 má každý poměrně širokou možnost zvolit si doručovací adresu tak, aby pro něj v takto vybraném místě bylo přebírání písemností pokud možno nejjednodušší. Soud či úřad tak bude účastníku řízení doručovat například na pracoviště či místo, kde pobývá dočasně kvůli studiu. Pokud si žádnou adresu pro doručování nezvolí, použije se takzvaná doručovací adresa zákonná. U fyzických osob je touto adresou adresa místa trvalého pobytu anebo, jedná-li se zároveň o podnikatele, adresa místa podnikání.⁴⁰

Na písemnou žádost občana lze v informačním systému evidence obyvatel vést také údaj o „adrese pro doručování“, tj. adrese, na kterou mu mají být doručovány informace podle zvláštních právních předpisů (zejména „správní řád“). Tuto adresu, její změnu či zrušení může obyvatel nahlásit na obecním úřadu v místě svého trvalého pobytu. Pokud není žádost podána občanem osobně před zaměstnancem úřadu, musí být podpis na této žádosti úředně ověřen.

⁴⁰ PROFIT.CZ. *Jak je to s doručovací adresou?* [online] [cit. 2010- 02-12; 21:25]

8 Zrušení údaje o místu trvalého pobytu

„Ne každý má svůj domov a pevné rodinné zázemí.“⁴¹

Zákonodárci v zákoně o evidenci obyvatel vymezili i možnost, kdy ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místu trvalého pobytu a to v § 12 Zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech:

„a) byl-li zápis proveden na základě pozměněných, neplatných nebo padělaných dokladů nebo nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností,

b) byl-li objekt, na jehož adrese je občan hlášen k trvalému pobytu, odstraněn nebo zanikl nebo je podle zvláštních právních předpisů nezpůsobilý k užívání za účelem bydlení, nebo

c) zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívali občan tento objekt nebo jeho vymezenou část.⁴²

Je-li údaj o místě trvalého pobytu úředně zrušen (§ 12), je místem trvalého pobytu sídlo ohlašovny, v jejímž územním obvodu byl občanovi trvalý pobyt úředně zrušen.“⁴³

K zahájení správního řízení ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu na základě prvních dvou možností § 12 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, ve znění pozdějších předpisů, dochází z moci úřední, naproti tomu k zahájení správního řízení podle třetí varianty § 12 téhož zákona se uskutečňuje na návrh oprávněné osoby.

8.1 Konference Trvalý pobyt

Dne 25. října 2007 se konala Konference Trvalý pobyt v Kanceláři veřejného ochránce práv. Otakar Motejl, veřejný ochránce práv, při zahájení konference

⁴¹ SPERO.WZ.CZ. *Studie-bezdomovci*. [online] [cit. 2010- 02-12; 21:25]

⁴² Zákon č. 133/2000 Sb. *o evidenci obyvatel a rodných číslech*, [online] [cit. 2010- 10-19; 11.40]

⁴³ Zákon č. 133/2000 Sb. *o evidenci obyvatel a rodných číslech*, [online] [cit. 2010- 10-19; 11.40]

vyslovil přání: „... *aby státní správa fungovala, fungovala logicky, aby fungovala jednotně.*“⁴⁴

Na této konferenci se sešli zástupci krajů, měst, obcí i Ministerstva vnitra, a další, kteří upozornili na možné kolize, nedostatky, které se týkají uplatňování zákonů v praxi. Za mnohé zde popsaných případů uvedme ty, se kterými se ve svých správních řízení setkáváme nejčastěji:

Zdeněk Němec upozorňuje na poznatek z praxe: občan, který má dluhy, se fiktivně rozvede, manželka požádá o zrušení trvalého pobytu. Občan s ní sice nadále žije, ale oba tvrdí, že tam již nebydlí a že zaniklo jeho užívací právo.

Pavel Čížinský uvádí druhý důvod nemožnosti být hlášen na místě svého skutečného bydliště, že tedy vlastník jaksi nedovolí osobě, kterou fakticky ubytovává, aby byla na tomto místě i hlášena.

*„Využití institutu trvalého pobytu, jak ho definuje zákon, je v praxi neudržitelné. Zástupkyně veřejného ochránce práv se domnívá, že je nutné buď změnit definici trvalého pobytu v zákoně č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, nebo provést změny v ostatních zákonech, které termín „trvalý pobyt“ používají. Podmínky a práva by měly být vázány spíše na faktické bydliště, než na mnohdy formální a nefunkční místo trvalého pobytu.“*⁴⁵

8.2 Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011

Pro konkrétnost si uvedme jeden příklad za všechny, kdy je třeba vyrovnat se s termínem trvalý pobyt: připravované sčítání lidu, domů a bytu v roce 2011 je od vzniku samostatné Československé republiky v roce 1918 v pořadí deváté. Oproti dříve sledovanému **trvalému bydlišti** se bude při sčítání lidu 2011 nově zjišťovat místo **obvyklého pobytu**. Právě sledování místa obvyklého pobytu je nejvýznamnější metodickou změnou. Počínaje sčítáním lidu 1961 byly výsledky československých censů publikovány za trvale bydlící obyvatelstvo. Tato kontinuita

⁴⁴ MOTEJL, O. *Sborník z konference Trvalý pobyt*. [online] [cit. 2010- 02-12; 21:25]
45 VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. OMBUDSMAN. *Systém trvalého pobytu je neudržitelný*. [online] [cit. 2010- 02-12; 21:25]

nebude zachována, neboť při sčítání lidu 2011 budou definitivní výsledky publikovány pouze za obvykle bydlící obyvatelstvo.

Definice obvyklého pobytu, která respektuje Nařízení ES a klade důraz na vazbu sčítané osoby ke konkrétní domácnosti, zní: „*Obvyklý pobyt se nachází v místě, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení a podobně, a kde je členem konkrétní domácnosti.*“⁴⁶

Dá se očekávat, že i státní správa bude legislativně reagovat na institut trvalého pobytu. Podle vládní novely by měly z občanských průkazů postupně zmizet údaje o rodinném stavu, bydlišti a rodném čísle. Občané si tak budou moci sami rozhodnout, jaké údaje chtějí mít v občanském průkazu zapsané.

⁴⁶ BERROVÁ, Petra. Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. *Veřejná správa*. 2010, 21/2010, s. 15-16.

9 Související legislativa

V dalším oddíle teoretické části nastíníme další zákony, ve kterých se musí úředník ve při vedení správního řízení ve věci rušení údaje o místu trvalého pobytu orientovat.

9.1 Zákon o ochraně osobních údajů

S postupující globalizací současné informační společnosti a s možnostmi, které nabízejí nové komunikační a počítačové technologie, je soukromí každého občana vystaveno rostoucím rizikům. Proto je ochrana osobních údajů a soukromí jednou ze základních demokratických hodnot pro třetí tisíciletí. Osobní údaje jsou chráněny zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů,⁴⁷ který stanovuje pravidla, zásady, práva a povinnosti při nakládání s nimi.

Osobní údaje jsou informace, které vypovídají o soukromí a mohou prozradit často více, než si přejeme, aby bylo známo. Osobní údaje informují o osobě, o zálibách a zvyklostech, o vlastnostech či názorech, o různých stránkách osobnosti, o majetkových poměrech. Vypovídají také o tom, jaké máme vztahy k jiným lidem, ale i o tom, jaký je náš zdravotní stav a jaký je styl našeho života. Jejich propojováním je možné vytvořit si obraz o tom, kdo jsme a jak žijeme.

Osobním údajem je tedy jakýkoliv údaj, který se týká vaší osoby: některé osobní údaje vás jednoznačně odlišují od jiných občanů – nazývají se identifikační údaje. Nejčastěji to jsou: jméno a příjmení, adresa bydliště, datum narození, rodné číslo. Zneužitím některých osobních údajů může být narušeno vaše soukromí zvlášť citelně. Takové údaje označujeme jako citlivé. Dostanou-li se vaše osobní údaje do nepovolaných rukou, může se za vás dokonce vydávat jiná osoba a poškodit vás. Tento poměrně nový typ kriminální činnosti se nazývá „krádež identity“ (nebo také „krádež totožnosti“) a v technologicky vyspělých zemích je stále častějším jevem.

⁴⁷ Zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů, [online] [cit. 2010-09-09; 20:31]

9.2 Předmět úpravy zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

„Tento zákon v souladu s právem Evropských společenství, mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, a k naplnění práva každého na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromí upravuje práva a povinnosti při zpracování osobních údajů a stanoví podmínky, za nichž se uskutečňuje předání osobních údajů do jiných států.“⁴⁸

9.3 Působnost zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

„(1) Tento zákon se vztahuje na osobní údaje, které zpracovávají státní orgány, orgány územní samosprávy, jiné orgány veřejné moci, jakož i fyzické a právnické osoby.

(2) Tento zákon se vztahuje na veškeré zpracovávání osobních údajů, ať k němu dochází automatizovaně nebo jinými prostředky.“⁴⁹

Jak realizuje státní správa ochranu osobních údajů si můžeme ukázat na konkrétním příkladu. Vedení Městského úřadu v Žamberku se v roce 2006 rozhodlo zkvalitnit bezpečnost informací a tím posílit kredit úřadu, víru v ochranu osobních údajů občanů, které má úřad ve své evidenci. Aby bylo možné shora uvedené výroky deklarovat, bylo potřeba získat certifikát ISMS (Information security management systém). Podmínky pro získání tohoto certifikátu stanovuje norma ČSN ISO IEC 27001.

Městský úřad Žamberk identifikoval aktiva úřadu (agendy, software, hardware, prostory, personál) a vytyčil prvky pro jejich ochranu. Podmínky bezpečnosti informací byly stanoveny v operačně řídicí dokumentaci. V roce

⁴⁸ Zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. [online] [cit. 2010-11-08; 21.00]

⁴⁹ Zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. [online] [cit. 2010-11-08; 21.00]

2007 Městský úřad v Žamberku prošel certifikačním auditem CQS Praha a získal certifikát ISMS, který se každoročně obhájí.

Cenu Ministerstva vnitra ČR za kvalitu a inovaci ve veřejné správě za rok 2010, které zařadil ministr vnitra Radek John, převzal i vítězný Městský úřad Žamberk.⁵⁰

9.4 Vymezení pojmu „osobní údaj“

Pro účely tohoto zákona se rozumí osobním údajem jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.⁵¹

9.5 Kolize se zákonem o evidenci obyvatel

Zákon o evidenci obyvatel, který na jednu stranu dává oprávněným uživatelům bytů možnost podat návrh na zrušení údaje o místě trvalého pobytu osobám u nich přihlášeným, na druhou stranu paradoxně neumožňuje správnímu orgánu jména těchto osob oprávněným osobám sdělit. Poskytování informací z evidence obyvatel je zákonem přísně omezeno a ve vztahu k fyzickým osobám umožňuje poskytnout v omezeném měřítku pouze jejich vlastní osobní údaje. Ve vztahu k novému institutu správního řízení na úseku rušení trvalého pobytu jde tedy o zřejmou nedokonalost zákona. Údaj o trvalém pobytu je ze zákona vázán na číslo popisné daného domu, nikoli na konkrétní byt, obsahuje-li dům více bytů. V případě domu s více byty tedy nelze mluvit o osobách přihlášených v tom kterém bytě, ale o souhrnu např. padesáti osob majících trvalý pobyt v daném domě (resp. v části domu – vchodu).

⁵⁰ KŘENOVÁ, Radka. *Městský úřad Žamberk získal dvě ceny ministerstva vnitra ČR za kvalitu a inovaci. Žamberské listy*. 2011, 4/2011, s. 3.

⁵¹ ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ. *K pojmu osobní údaj*. [online] [cit. 2010- 11-08; 21.00]

Majitel domu může zjistit, které osoby jsou v jeho domě přihlášeny k trvalému pobytu, podá-li písemnou žádost o sdělení této informace na ohlašovně trvalého pobytu. K žádosti je nutno přiložit výpis z katastru nemovitostí. Po úhradě správního poplatku 50,-Kč za každou stránku budou požadované údaje poskytnuty. Pokud občan požádá o poskytnutí těchto údajů ohlašovnu osobně, bude mu písemná informace vydána na počkání. Zjistí-li občan, že v jeho objektu jsou neoprávněně přihlášeny osoby, je oprávněn podat návrh na zrušení údaje o místu jejich trvalého pobytu.

9.6 Zákon o rodině

Mezi nejčastěji řešené žádosti ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu jsou žádosti jednoho z manželů a dále žádosti rodičů o zrušení údaje o místu trvalého pobytu svým zletilým dětem. Zde nastupuje k uvážení Zákon o rodině, který právně upravuje nejužší vztahy.

V § 18 Zákona č. 94/1963 Sb. se uvádí: „*Muž a žena mají v manželství stejná práva a stejné povinnosti. Jsou povinni žít spolu, být si věrni, vzájemně respektovat svoji důstojnost, pomáhat si, společně pečovat o děti a vytvářet zdravé rodinné prostředí.*“⁵² Zde odvolací orgán vydává doporučení, přerušit správní řízení do doby pravomocně rozvedeného manželství.

V § 85 Zákona č. 94/1963 Sb. se dále uvádí: „*Vyživovací povinnost rodičů k dětem trvá do té doby, pokud děti nejsou samy schopny se žít.*“⁵³ „*Právo dětí bydlet u rodičů vyplývá z rodinných vztahů, jakož i z povinnosti rodičů starat se o děti, pokud děti nejsou schopny samy se žít. Pod pojmem „žít se“ je třeba rozumět i uspokojování potřeby bydlení. Získání vlastního bytu nezávisí ovšem jen na vůli dětí, ale je ovlivňováno celkovou situací na úseku hospodaření s byty nebo trhu s byty. I o zániku vyživovací povinnosti rodičů vůči dětem jsou tedy děti oprávněny užívat byt svých rodičů na základě rodinněprávního vztahu. Toto*

⁵² HOLUB M. , NOVÁ H., HYKLOVÁ Jana, *Zákon o rodině*, s. 34

⁵³ HOLUB M. , NOVÁ H., HYKLOVÁ Jana, *Zákon o rodině*, s. 204

oprávnění byt užívat zaniká až okamžikem, kdy dítě získá možnost bydlení ve vlastním bytě, či právo bydlet v bytě svého manžela.“⁵⁴

Pokud rodiče ruší trvalý pobyt dítěti, ve většině případů kvůli exekuci, když dítě neumí hospodařit s finančními prostředky a hrozí tedy ohrožení majetku rodičů, jedná se o jednoznačný projev vůle. Mezi rodiči a dětmi nebývá sepsaná Nájemní smlouva, nedává se tedy výpověď z nájmu. Povinnost prokázat, že dítě objekt neužívá, nese navrhovatel žádosti o zrušení údaje o místu trvalého pobytu.

9.7 Stavební zákon

Správní orgány prověřují oprávněnost podání návrhu/žádosti o zrušení údaje o místu trvalého pobytu, zda se skutečně jedná o vlastníka bytu popřípadě nemovitosti, nebo zda se jedná o více vlastníků. Ostatní spoluvlastníci budou přizváni do správního řízení jako další účastníci řízení.

Nabývání vlastnického práva k nemovitosti řeší již příslušný stavební úřad v případě vydání územního rozhodnutí. V § 86 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním úřadu (stavební zákon) se uvádí, že žádost o vydání územního rozhodnutí obsahuje kromě obecných náležitostí základní údaje o požadovaném záměru a identifikační údaje pozemků a staveb. K žádosti žadatel připojí doklady prokazující jeho vlastnické právo nebo doklad o právu založeném smlouvou provést stavbu nebo opatření k pozemkům nebo stavbám, tyto doklady se připojují, nelze-li tato práva ověřit v katastru nemovitostí.

V zákoně č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), v § 1 se uvádí, že Katastr je soubor údajů o nemovitostech v České republice. Součástí katastru je evidence vlastnických práv. Vlastnická práva lze ověřovat prostřednictvím internetových stránek Katastrálního úřadu pro Pardubický kraj, Katastrální pracoviště Ústí nad Orlicí www.cuzk.cz. V § 2 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon) se uvádí, že v katastru se evidují budovy spojené se zemí pevným

⁵⁴ HOLUB M., NOVÁ H., HYKLOVÁ Jana, *Zákon o rodině*, s. 207

základem, a to budovy, kterým se přiděluje popisné nebo evidenční číslo, byty a nebytové prostory.

9.8 Občanský zákoník

Občanský zákoník operuje s celou řadou pojmů, jako jsou například právní subjektivita fyzických a právnických osob, vlastnictví, spoluvlastnictví, nájemní vztah. Proto je vhodné si alespoň některé z nich na tomto místě blíže objasnit.

9.8.1 Subjektivita fyzických a právnických osob

V zákoně č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, se definuje právní subjektivita fyzických a právnických osob. Jde tedy o dvojí formu právní subjektivity. Právní subjektivitu získává fyzická osoba narozením. Právnická osoba na rozdíl od toho potřebuje ke svému zřízení písemnou smlouvu nebo zakládací listinu, pokud něco jiného nestanoví zákon.

9.8.2 Způsobilost fyzické osoby

Způsobilost fyzické osoby mít práva a povinnosti vzniká narozením. Tuto způsobilost má i počaté dítě, narodí-li se živé.

Způsobilost fyzické osoby vlastními právními úkony nabývat práv a brát na sebe povinnosti (způsobilost k právním úkonům) vzniká v plném rozsahu zletilostí.⁵⁵

9.8.3 Pojem vlastnického práva

Vlastnické právo je pojem, který je sice všeobecně známý, nicméně dosti obtížně definovatelný. Nejběžněji používaná definice chápe od pradávna vlastnické právo jako souhrn více dílčích práv, konkrétně práva věc držet, práva

⁵⁵ Úplné znění: *Občanský zákoník k 1.9.2006*, s. 8

věc užívat, práva věc požívat, tedy brát z ní plody, případně i jiné užitky a konečně práva s věcí nakládat.⁵⁶

Vlastníkem může být nejen jediná osoba, ať fyzická nebo právnická, ale i více těchto osob. Podle toho, kolik osob vlastní danou věc pak rozlišujeme tři možné varianty vlastnictví, v praxi nejběžnější individuální vlastnictví, dále podílové spoluvlastnictví a konečně společné jmění manželů.⁵⁷

9.8.4 Nájemní vztah

Nájem bytu vzniká nájemní smlouvou, kterou pronajímatel přenechává nájemci za nájemné byt do užívání, a to na dobu určitou nebo bez určení doby užívání. Nájemní smlouvu lze sjednat také na dobu výkonu práce nájemce pro pronajímatele.⁵⁸

Ústavní soud judikoval, že: „*obec nemůže obecně závaznou vyhláškou omezovat svobodu pobytu stanovením povinnosti svého povolení či souhlasu, a to ani v bytech, které jsou v nemovitostech ve vlastnictví obce.*“⁵⁹

Podstatou byla snaha obce omezit kumulaci lidí v bytech v některých obcích, kdy je oficiálně byt pronajat jedné rodině o počtu několika jednotlivců. Ti si však k sobě přizvou trvale rodiny další. Tyto dlouhodobé návštěvy nejsou v bytech hlášeny, nepodílí se na příslušných úhradách (vodné, stočné apod.), dochází k nadměrnému opotřebení bytu, narušování sousedských vztahů a často se byt určený pro mnohem menší počet lidí stává zdravotně závadným i z hlediska hygienických předpisů. Z tohoto důvodu byly přijaty obecně závazné vyhlášky umožňující takovýto dlouhodobý pobyt jen se souhlasem obce, který byl podmíněn zachováním určité minimální plochy v bytě na jednoho obyvatele. Ústavní soud konstatoval, že uvedené obecně závazné vyhlášky omezují svobodu pobytu zaručenou čl. 14 Zákona č. 2/1993, Listina základních práv a svobod,

⁵⁶ BUSINESSINFO.CZ. *Nabývání vlastnictví. Pojem vlastnického práva.* [online] [cit. 2010- 11-08; 21.00]

⁵⁷ BUSINESSINFO.CZ. *Nabývání vlastnictví. Pojem vlastnického práva.* [online] [cit. 2010- 11-08; 21.00]

⁵⁸ Úplné znění: *Občanský zákoník k 1.9.2006*, s. 58

⁵⁹ Nález č. 10 a 12/1993-4, Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu

kdy je možné omezení této svobody jen zákonem z důvodu taxativně uvedených. Svobodu pobytu nelze obecně závaznou vyhláškou omezit ani odvoláním na hygienické předpisy, které souvisí s otázkami přiměřenosti náhradního bytu. Tedy vstup do obydlí a pobyt v něm, včetně dlouhodobých návštěv, nemůže obec omezit odvoláním na hygienické předpisy a zásady. Ústavní soud rovněž shledal, že obec nemůže za porušení těchto pravidel stanovit sankci zrušení nájmu bytu, protože nájem bytu upravuje kogentně občanský zákoník, jenž pro výpověď ze strany pronajímatele vyžaduje souhlas soudu.⁶⁰

Veřejný pořádek je oblastí, kde se zřejmě nejčastěji vydávají obecně závazné vyhlášky, jež jsou předmětem diskusí, zda jsou v souladu z hlediska ústavnosti i zákonnosti. Je to dáno skutečností, že v oblasti veřejného pořádku plní obec jednu ze svých policejních funkcí a při nedostatku zákonné opory se snaží vydáváním vlastních právních předpisů stanovit zákazy určitého chování. Obecně závaznou vyhláškou nemůže být stanoven nový skutek přestupku, toto právo má jen zákonodárce.

⁶⁰ BLÍŽKOVSKÝ, B., *Zdokonalování veřejné správy a samosprávy České republiky*. s. 121

10 Postup při samotném správním řízení

V desátém oddíle teoretické části se budeme zabývat úředním postupem správního orgánu při podání žádosti o zrušení údaje o místu trvalého pobytu. Vysvětlíme pojem „správní řízení“, blíže popíšeme úřední spis a základní zásady správního řízení. Vymezíme zahájení správního řízení na žádost a z moci úřední. Určíme účastníky správního řízení a oprávněnou úřední osobu, náležitost podání, zahájení správního řízení na žádost a z moci úřední, vedení spisu, vymezíme účastníky řízení, stanovíme postup vedení procesu řízení a jeho varianty ukončení správního řízení.

10.1 Správní řízení

Správní řízení je postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá.⁶¹

10.2 Vedení řízení

Při vedení správního řízení se jednotlivé úkony činí písemně (pokud není stanoveno jinak). Sdělení k účastníkům lze provádět ústně, pokud účastníci netrvají na písemné formě. Oprávněné úřední osoby jsou povinny zachovávat mlčenlivost. Úřední osoba na požádání účastníka sděluje jméno, příjmení, služební zařazení a označení organizačního útvaru správního orgánu. Jednacím jazykem je čeština.⁶²

10.3 Spis

V každé věci se zakládá spis, který musí mít spisovou značku.

⁶¹ Zákon č. 500/2004 Sb. , správní řád, [online] [cit. 2011- 02-20; 20.05]

⁶² PRUDILOVÁ M., *Správní řád s komentářem*, s. 8

Spis obsahuje:

- podání (různé formy),
- protokol,
- záznamy,
- písemná vyhotovení rozhodnutí (správní akty),
- další písemnosti vztahující se k projednávané věci.⁶³

Dle Spisového a skartačního řádu Městského úřadu v Žamberku, který se řídí zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, Rozhodování ve věcech rušení údaje o místu trvalého pobytu má spisový znak 604.5 a skartační lhůtu V/5.

10.4 Obal správního spisu

Zákon nestanoví žádné konkrétní formální náležitosti pro obal správního spisu. Jednotlivé správní úřady mohou vzhled obalů správních spisů upravit interní normou. Dále zákon nestanoví přesné obsahové náležitosti obalu správního spisu. Z povahy věci však vyplývá, že obal správního spisu bude obsahovat:

- označení správního úřadu,
- spisovou značku
- přesné označení věci, k níž je správní spis veden,
- jméno a příjmení oprávněné úřední osoby, které byla věc přidělena k projednání a rozhodnutí,
- datum skončení věci,
- datum archivace spisu.⁶⁴

⁶³ PRUDILOVÁ M., *Správní řád s komentářem*, s. 8, 9

⁶⁴ ONDRUŠ R., *Průvodce úředníka novým správním řízením*, s. 27

10.5 Oprávněná úřední osoba

Jednotlivé úkony provádějí tzv. oprávněné úřední osoby, jimiž jsou ty úřední osoby, které jsou k tomu oprávněné buď podle vnitřních předpisů, nebo na základě pověření vedoucího příslušného správního orgánu. Toto oprávnění či zmocnění může být jak obecné, tedy pro všechny úkony daného druhu i pro budoucí nebo pro jednotlivá řízení, případně i jejich části.⁶⁵

O tom, kdo je v dané věci oprávněnou úřední osobou, se provede záznam do spisu a správní orgán o tom účastníka řízení na požádání informuje. Oprávněná úřední osoba na požádání účastníka řízení sdělí své jméno, příjmení, služební nebo obdobné označení a ve kterém organizačním útvaru správního orgánu je zařazena. V jedné věci může činit úkony více oprávněných úředních osob.

Spis musí obsahovat soupis všech svých součástí, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy. Týká-li se návrh více osob najednou (typicky členové jedné rodiny), je možné vést v souladu s § 140 správního řádu společné řízení. Ve společném řízení se vydává společné rozhodnutí.

10.6 Lhůty pro vydání rozhodnutí

Správní orgán je povinen vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu. Pokud nelze rozhodnutí vydat bezodkladně, je správní orgán povinen vydat rozhodnutí nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení, k nimž se připočítává doba až 30 dnů, jestliže je zapotřebí nařídit ústní jednání nebo je-li třeba někoho předvolat, doručovat veřejnou vyhláškou, nebo jde-li o zvlášť složitý případ.

10.7 Základní zásady činnosti správních orgánů

1. Správní orgán dodržuje zákony a všechny právní předpisy.
2. Správní orgán uplatňuje pravomoc v souladu se zákonem (nesmí pravomoc zneužít).

⁶⁵ POMAHAČ R. a kol., *Správní řád v praxi*, s. 1

3. Správní orgán šetří práva nabytá v dobré víře a zasahuje do práv v nezbytném rozsahu.
4. Přijaté řešení musí být v souladu s veřejným zájmem.
5. Při rozhodování skutkově shodných (podobných) případů nesmí vznikát nedůvodné rozdíly.
6. Stav věci se zjišťuje v nezbytné rozsahu.
7. Veřejná správa je službou veřejnosti, kterému odpovídá vstřícné a zdvořilé chování.
8. Poskytnutí poučení dotčeným osobám.
9. Informace o úkonech s dostatečným předstihem.
10. Dotčené osoby mohou uplatňovat práva a oprávněné zájmy.
11. Smírné odstranění rozporů
12. Vyřízení věcí bez zbytečných průtahů (ochrana před nečinností).
13. Nesmí vznikát zbytečné náklady a dotčené osoby co nejméně zatěžovat.
14. Při žádosti získat podklady z úřední evidence.
15. Dotčené osoby při uplatňování procesních práv mají rovné postavení.
16. Správní orgány dbají vzájemného souladu (sladění) všech postupů.
17. V zájmu dobré správy vzájemná spolupráce správních orgánů.

Základní zásady správního řízení definují podstatné rysy veškeré činnosti správních orgánů, vytvářejí základní osnovu, jíž jsou správní orgány povinny se bezvýjimečně držet. Základní zásady správního řízení slouží jako interpretační vodítko pro aplikaci předpisů správního práva.

10.8 Náležitosti podání

Podání je úkonem směřujícím vůči správnímu orgánu, který je věcně a místně příslušný a je učiněno dnem, kdy tomuto orgánu došlo. Z podání musí být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Fyzická osoba uvede v podání jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování. Právnická osoba uvede v podání svůj název, identifikační číslo, adresu sídla, popřípadě jinou adresu pro doručování. Návrh nebo-li žádost dále musí obsahovat, co žadatel navrhuje, v našem konkrétním případě správního řízení identifikovat osobu, které se má údaj o trvalém pobytu zrušit dle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, § 12, odst. c). Důležitou součástí podání by mělo být doložení oprávněnosti, v našem správním řízení se jedná o doklad vlastnictví nemovitosti. Nemá-li podání předepsané náležitosti, pomůže správní orgán nedostatky odstranit.

10.9 Zahájení správního řízení na návrh/žádost

Řízení o žádosti je zahájeno dnem, kdy žádost (jiný návrh), kterým se zahajuje řízení, došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu. Pokud je více žadatelů, nemusí všichni podat žádost (jiný návrh) současně (v jediný den).⁶⁶

10.10 Zahájení správního řízení z moci úřední

Řízení z moci úřední ve věci zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, § 12, odst. a) nebo b), je zahájeno dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení správního řízení účastníkovi doručením oznámení nebo ústním prohlášením.

⁶⁶ PRUDILOVÁ M., *Správní řád s komentářem*, s. 18

10.11 Účastníci řízení

Ve správním řízení ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu jsou účastníky řízení:

- v řízení o žádosti žadatel,
- ten, o jehož právech a právech chráněných zájmech nebo povinnostech má být v řízení jednáno /osoba, které má být údaj o místu trvalého pobytu zrušen/,
- ten, o jehož právech a právech chráněném zájmu nebo povinnosti, mohou být rozhodnutím přímo dotčeny /spoluvlastník nemovitosti, manžel/ .

Všichni účastníci jsou si rovni, každý účastník s.ř. může samostatně jednat v tom rozsahu, v jakém může vlastními úkony nabývat práva a brát na sebe povinnosti podle zákona správního práva hmotného.

Aby mohl účastník činit úkony v řízení samostatně, musí mít plnou procesní způsobilost. Jinak musí mít zástupce, jímž je zákonný zástupce nebo opatrovník ustanovený správním orgánem.

10.12 Zastoupení na základě zákona

V rozsahu, v jakém účastník nemá procesní způsobilost, musí být zastupován zákonným zástupcem. V případech, kdy se účastníku řízení nepodařilo oznámit zahájení správní řízení, správní orgán ustanoví opatrovníka. Opatrovníkem správní orgán ustanoví osobu, která pečuje o toho, komu se opatrovník ustanovuje. Správní orgán může ustanovit opatrovníkem také jinou vhodnou osobu. O ustanovení opatrovníka rozhoduje správní orgán usnesením.

10.13 Zastoupení na základě plné moci

Na základě písemné plné moci si může účastník zvolit zmocněnce. Plnou moc lze udělit také ústně do protokolu. V téže věci může mít účastník současně pouze jednoho zmocněnce.⁶⁷

10.14 Kdo jedná za právnickou osobu

Právnické osoby mají procesní způsobilost v plném rozsahu. Právnickými osobami jsou taková sdružení osob nebo majetku, jimž zvláštní zákon právní způsobilost, a tím i způsobilost procesní přiznává. Právnické osoby mohou vykonávat svá procesní práva a povinnosti jen prostřednictvím fyzických osob, jejich jednání pak představuje přímo úkony právnických osob.

Jménem územně samosprávného celku (obce, kraje) jedná ten, kdo je podle zvláštního právního předpisu oprávněn územně samosprávný celek zastupovat, pověřený zaměstnanec celku nebo pověřený člen zastupitelstva.⁶⁸

10.15 Oznámení o zahájení správního řízení

Správní orgán zahájí správní řízení. Oznámení o zahájení správního řízení musí obsahovat označení správního orgánu, předmět řízení, označení oprávněné úřední osoby, poučení účastníků řízení o právech a povinnostech. Oznámení o zahájení řízení může být spojeno s jiným úkonem v řízení, například s nařízením ústního jednání. Zahájení správního řízení je nutné oznámit všem účastníkům řízení. (spoluvlastníkům nemovitosti a osobě, které má být údaj o trvalém pobytu zrušen).

10.16 Doručování písemností

Od 1. 1. 2006 nabyl účinnosti nový správní řád, a to zákon č. 500/2004 Sb. Tento zákon přináší celou řadu změn, na tomto místě však zmíním zejména

⁶⁷ PRUDILOVÁ M., *Správní řád s komentářem*, s. 14

⁶⁸ POMAHAČ R. a kol., *Správní řád v praxi*, 3/4 s.1

doručování. Správní orgán může vlastní písemnosti doručovat sám, může však doručovat i prostřednictvím Policie ČR, obecní policie či prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Účastník řízení může požádat o doručování na elektronickou adresu či na adresu pro doručování, která je odlišná od jeho adresy místa trvalého pobytu. Doručovatelé jsou oprávněni zjišťovat totožnost adresáta. Není-li adresát písemnosti určené do vlastních rukou zastížen a písemnost nebylo možno doručit jiným způsobem, písemnost se uloží. Adresát se vyzve, aby si zásilku vyzvedl ve lhůtě do 15 dnů. Nevyzvedne-li si adresát zásilku do 10 dnů ode dne, kdy byla zásilka připravena k vyzvednutí, písemnost se považuje za doručenu posledním dnem této lhůty (dříve platila lhůta 3 denní). Jestliže adresát písemnosti, který je fyzickou osobou, odmítne převzít zásilku nebo neposkytne součinnost nezbytnou k řádnému doručení, je poučen o právních důsledcích, které z toho pro něj vyplývají. Jestliže adresát doručení neumožní, písemnost se považuje za doručenu dnem, kdy k neúspěšnému pokusu o doručení došlo. Osobám neznámého pobytu nebo sídla a osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, jakož i osobám, které nejsou známy, a v dalších případech, které stanoví zákon, se doručuje veřejnou vyhláškou. Písemnost se vyvěsí na úřední desce správního orgánu a patnáctým dnem po vyvěšení se považuje za doručenu. Písemnost nebo oznámení se zveřejňuje též způsobem umožňujícím dálkový přístup. Nově zavádí správní řád povinnost správního orgánu zveřejňovat obsah úřední desky i způsobem umožňujícím dálkový přístup. Sama úřední deska musí být přístupná nepřetržitě.

10.17 Dokazování

Podle § 6 odst. 2 z. 500/2004 Sb., správní řád, nesmí správní úřad svoji povinnost provádět dokazování přenášet na účastníky řízení tím, že je bude vyzývat k předložení listin či provedení důkazu, které může provést sám. V tomto případě se jedná o zjištění osobních údajů občanů, kteří mají trvalý pobyt na uvedené adrese. Důkazní břemeno ve věci splnění podmínek zrušení údaje o místě trvalého pobytu, že občan objekt neužívá a že zaniklo užívací právo, nesou žadatelé/ navrhovatelé. Oni musí prokázat, že jsou splněny podmínky.

Posouzení zániku užívacího práva a neužívání objektu lze obecně vymezit obtížně, vždy záleží na konkrétní situaci. Je vhodné za účelem zjištění skutečného stavu věci vyslechnout osobu, které má být údaj rušen, sousedy, zaměstnance pošty apod., zda občan nemovitost opravdu neužívá. K ústnímu jednání je předvolán jak navrhovatel, tak i osoba, jejíž údaj o místu trvalého pobytu má být zrušen. V protokolu o ústním jednání by mělo být účastníky řízení shodně prohlášeno, že osobě, jejíž adresa má být zrušena, neschází žádné užívací právo k objektu a tento objekt neužívá - nebydlí zde.

10.18 Protokol

Protokol zachycuj přesnou, zákonem stanovenou písemnou podobou konkrétní skutečnost ze správního řízení, a to buď tam, kde to zákon výslovně stanoví nebo v případech, kdy oprávněná úřední osoba uzná za nezbytné takovou skutečnost písemně do správního spisu zachytit.

10.19 Shromáždění podkladů

Dle § 36, odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, se uvádí: nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.⁶⁹

10.20 Rozhodnutí

Rozhodnutím správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva či povinnosti jmenovitě určené osoby. V našem konkrétním případě ruší údaj o místu trvalého pobytu. Rozhodnutí se vyhotovuje v písemné formě, obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků řízení. Písemné rozhodnutí musí obsahovat označení správního orgánu, číslo jednací, datum vyhotovení, otisk úředního razítka, jméno, příjmení, funkci, služební číslo úřední osoby, podpis

⁶⁹ Zákon č. 500/2004 Sb. , *správní řád*, [online] [cit. 2011- 02-20; 20.05]

oprávněné úřední osoby. Rozhodnutí se vydává do vlastních rukou, všem účastníkům i opatrovníkovi.

10.21 Náležitosti rozhodnutí

Výrok: obsahuje rozhodnutí ve věci s uvedením konkrétních ustanovení právních předpisů, podle kterých se rozhodlo.

Odůvodnění: v odůvodnění se uvede, které skutečnosti byly podkladem, na základě nichž se rozhodovalo, které myšlenkové pochody orgán vedly.

Poučení o odvolání: obsahuje údaj, zda dané rozhodnutí je konečné, nebo zda lze proti němu podat rozklad.

V písemném vyhotovení se uvede též orgán, který rozhodnutí vydal, zda byl příslušný, či ne (může tu být důvod pro odvolání); musí se uvést také datum vydání, jména a příjmení účastníků řízení. Nesmí chybět ani úřední razítko, podpis (jméno, příjmení a funkce úředníka).

10.22 Usnesení o zastavení správního řízení

Řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže žadatel vzal svou žádost zpět, nebo byla podána žádost zjevně právně nepřípustná, žádost se stala zjevně bezpředmětnou.

10.23 Opravné prostředky

V případě podaného odvolání zašle správní orgán stejnopis podaného odvolání všem účastníkům a vyzve je, aby se k němu v přiměřené lhůtě, která nesmí být kratší než 5 dnů, vyjádřili. Podle okolností dále doplní řízení. Neshledá-li správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, podmínky pro postup podle § 87 správního řádu (vyhovění odvolání formou autoremedury), předá spis se svým stanoviskem odvolacímu správnímu orgánu (Krajskému úřadu Pardubického kraje, odboru organizačnímu a právnímu, oddělení vnitřních věcí) do 30 dnů ode dne doručení odvolání. Jestliže byl odvoláním napaden jen některý

výrok rozhodnutí a lze-li příslušnou část spisu oddělit, předá správní orgán pouze tu část spisu, která se týká otázky, o níž bylo rozhodnuto v napadeném výroku rozhodnutí. V případě nepřipustného nebo opožděného odvolání předá spis odvolacímu správnímu orgánu do 10 dnů; ve stanovisku se omezí na uvedení důvodů rozhodných pro posouzení opožděnosti nebo nepřipustnosti odvolání.

10.24 Právní moc

Správní orgán, který rozhodl, vyznačí na písemném vyhotovení rozhodnutí, které zůstává součástí spisu, právní moc. Zároveň vyznačí den vyhlášení tohoto rozhodnutí nebo den, kdy byla písemnost předána k doručení. Na požádání účastníka opatří správní orgán doložkou právní moci stejnopis rozhodnutí, který byl účastníkovi doručen.

11 Poznatky z praxe, analýza stávající situace, návrh na legislativní změny

Osob, kterým je ve správním řízení zrušen údaj o místě trvalého pobytu neustále přibývá. Podle mého názoru je tento procesní úkon ve skutečnosti často řešením pro lidi, kteří jsou v těžké životní situaci, a hrozí exekuce majetku. Počet lidí, které postihla exekuce a osobní bankrot, rapidně roste. Exekucí často bývají ovlivněni i rodinní příslušníci dlužníků, například druhý z manželů, rodiče, prarodiče, či dokonce spolubydlíci, kteří o dluzích nemají ani tušení. Exekutor totiž ze zákona při exekuci nejprve bere vše, co v bytě najde, i když to patří někomu jinému, třeba manželce nebo babičce dlužníka. Na místě nezkoumá, komu věci ve skutečnosti patří. Řídí se pouze trvalým bydlištěm dlužníka. To je jediné, co ho na místě zajímá.

Není od věci tedy upozornit vlastníky na opatrnost při povolování přihlášení k pobytu. Každý vlastník nemovitosti či bytové jednotky by měl zvážit, komu dovolí, aby se k trvalému pobytu přihlásil. Podmínkám nájmu a souhlasu s udělením trvalého pobytu je třeba věnovat pozornost při sepisování nájemní smlouvy, ve které je možné stanovit povinnost ohlášení se z trvalého pobytu po ukončení nájmu pod určitou sankcí.

Množí se také případy, kdy v evidenci na ohlašovně končí lidé, kteří nemají faktickou možnost být hlášeni tam, kde skutečně bydlí. Příčinou mohou být stavebně-technické požadavky, které musí nemovitost splňovat, aby bylo možné mít zde hlášen i trvalý pobyt, anebo jednoduše vlastník nemovitosti či bytové jednotky neudělí souhlas s trvalým pobytem. Mnoho osob také uvádí, že díky profesi, kterou vykonávají, bydlí na ubytovnách a právě zde není možné získat údaj o trvalém pobytu.

Z těchto důvodů již některé instituce hledají jiná řešení, jak se vypořádat s údajem trvalý pobyt. Na straně občana to je například možnost ohlášení „doručovací adresy“. Na straně instituce, například Českého statistického úřadu, stanovení „skutečného bydliště“ osob oproti dříve zjišťovanému „trvalému pobytu“ osob.

Ministerstvo vnitra zase umožní zřizovat a vydávat elektronický občanský průkaz, ve kterém se již nepočítá se zapisováním údaje o trvalém pobytu. Tyto změny byly totiž nejčastějším důvodem pro vydání nového občanského průkazu.

Možné řešení také vidím v aktivním přístupu státu v oblasti bytové politiky. Podpora a realizace programů podpory rozvoje nájemního bydlení, podpora výstavby bytů se sociálním určením, podpora pořízení bydlení do vlastnictví atd.

12 Kazuistiky správních řízení Městského úřadu v Žamberku v roce 2010

V závěrečné praktické části popíšu několik jednotlivých případů správních řízení Městského úřadu v Žamberku v roce 2010. Z důvodu ochrany osobních údajů neuvádím identifikační údaje osob.

12.1 Kazuistika 1

Žádost o zrušení údaje o místu trvalého pobytu podává matka svému synovi. Dokládá aktuální nájemní smlouvu, kde je matka uvedena jako výlučný nájemce. Jako důvod zrušení údaje o místu trvalého pobytu svému synovi matka uvádí, že užívací právo syna k bytu zaniklo dne 25. 9. 2009 z důvodu odjezdu za prací do Prahy a synovi dluhy, které nesplácí. Správní orgán zahájil správní řízení, předvolal svědka, kterého uvedla navrhovatelka podání. V průběhu správního řízení bylo získáno vyjádření syna k zániku užívacího práva k bytu, jelikož se zdržuje v Praze. Byl vyslechnut svědek, a dále pořízen protokol z ústního jednání účastníků správního řízení. Správní orgán vyrozuměl účastníky správního řízení o shromáždění podkladů k vydání rozhodnutí. Žádný z účastníků se do stanovené lhůty nevyjádřil. Správní orgán vydal rozhodnutí. Rozhodnutí ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu synovi nabylo právní moci.

12.2 Kazuistika 2

Žádost o zrušení údaje o místu trvalého pobytu podává paní Z.M. svému bývalému manželovi M.M. Paní Z.M. je výlučným vlastníkem bytové jednotky, což dokládá Výpisem z Katastrální úřadu. Manželství bylo rozvedeno, došlo k vypořádání společného jmění manželů. Pán M.M. si však doposud nepřehlásil trvalý pobyt. Správní orgán zahájil správní řízení a předvolal účastníky k ústnímu jednání. Do protokolu o ústním jednání pan M.M. prohlásil, že nemá možnost změnit údaj o místu trvalého pobytu a souhlasí se zrušením údaje o místu trvalého pobytu u své bývalé manželky, paní Z.M. Správní orgán vyrozuměl účastníky správního řízení o shromáždění podkladů k vydání rozhodnutí. Žádný z účastníků

se do stanovené lhůty nevyjádřil. Správní orgán vydal rozhodnutí. Rozhodnutí ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu panu M.M. nabylo právní moci.

12.3 Kazuistika 3

Návrh na zrušení údaje o místu trvalého pobytu panu J.P. podává Město Žamberk, zastoupené JUDr. J.K. Pan J.P. byl nájemníkem městského ubytovacího zařízení. Město Žamberk dokládá ukončení nájemní smlouvy, dále dokládá dlužnou částku na nájem městského ubytovacího zařízení a dále skutečnost, že pan J.P. ubytovací zařízení neužívá. Správní orgán zahájil správní řízení. Pan J.P. získává nájemní smlouvu v blízkém městě. Správní orgán vydává Usnesení o zastavení správního řízení, jelikož odpadl důvod, pro který bylo vedeno. Usnesení o zastavení správního řízení nabylo právní moci.

Pro každý úřad, který eviduje občany na ohlašovně, způsobuje úřední adresa značné problémy, jak už s doručováním písemností, placením poplatků za svoz odpadů či vymáháním pokut. Zadluženému občanovi adresa ohlašovny dá se říci napomáhá k ukrytí před zodpovědností. Za zmínku zajisté stojí i fakt složitosti a časové náročnosti vedení správního řízení ve věci rušení údaje o místu trvalého pobytu.

Z uvedených kazuistik je dále patrné, jaké důvody vedou vlastníky nemovitostí k podání žádosti o zrušení údaje o místu trvalého pobytu. Domnívám se, že zákon na počátku své účinnosti očekával, že na adrese ohlašovny měl mít trvalý pobyt evidován občan, kterému nebylo možné žádným způsobem trvalý pobyt určit, například bezdomovec, nalezené dítě, dále občan, kterému byl objekt, na jehož adrese byl hlášen k trvalému pobytu odstraněn nebo zanikl nebo je podle zvláštních právních předpisů nezpůsobilý k bydlení.

Člověk je ale tvor vynalézavý, tudíž použil právní úpravu k vyřešení často svých závažných životních situací. Snadné získání finanční hotovosti formou půjčky s vysokými úroky mladí lidé často využívají, ale již nedomyšlejí možnosti splácení a důsledky nesplácení těchto půjček. Rodiče mladých lidí proto mají oprávněné obavy o svůj majetek, a přistupují k řešení zrušení údaje o místu

trvalého pobytu svým dětem. Je tedy na úředníkovi, aby ke každému návrhu přistupoval individuálně a nekompromisně vyžadoval splnění obou podmínek právní úpravy.

Možnost „získat“ adresu ohlašovny je podle mého názoru zneužívána občany, kteří mají finanční problémy nebo se z různých důvodů nemohou nebo nechtějí přihlásit k trvalému pobytu ve svém skutečném bydlišti. Být evidován na „ohlašovně“ mnohým z nich maximálně vyhovuje. Počet správních řízení zrušení údaje o místu trvalého pobytu rok od roku narůstá, což povede jednoznačně k tomu, že „údaj o trvalém pobytu“ ztratí svůj význam.

13 Závěr

Hlavním cílem mé bakalářské práce „Správní řízení na úseku rušení údaje o místu trvalého pobytu“ bylo vymezit tento pojem z hlediska právního řádu České republiky, pramenům právní úpravy a dále vlastnímu účelu.

Z teoretické části je patrné, jaké různé legislativní dokumenty mají vliv na výkon státní správy a jak složitý je proces zrušení údaje o místu trvalého pobytu. Z tohoto důvodu je vyvíjen tlak státní správy na zvyšování odbornosti a vzdělanosti úředníků. V současné době je možné zaznamenat požadavky vedoucích úřadů na přijímání vysokoškolsky vzdělaných úředníků k výkonu státní správy a podpora ostatních úředníků ke zvyšování vzdělanosti. Významným pokrokem v oblasti výkonu státní správy je i informovanost veřejnosti o jednotlivých agendách státní správy na internetových stránkách úřadů, popisování životních situací a postupů.

Z praktické části je patrné, že k většině podání žádostí ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu dochází z finančních důvodů tedy dluhů účastníků řízení a možného ohrožení majetku vlastníků nemovitostí. I přesto se musí úředník držet stanoveného postupu správního řízení. Institut trvalého pobytu tak ztrácí na své podstatě.

Pedagogický přínos mé bakalářské práce tedy spočívá v objasnění vazeb na ostatní právní normy, v analýze procesu správního řízení ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu a v motivaci pro ostatní úředníky ke zvyšování vzdělanosti v této oblasti.

Seznam literatury a pramenů

BERROVÁ, Petra. Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. *Veřejná správa: čtrnáctideník vlády České republiky*, listopad 2010, č. 21, s. 1-8. ISSN 1213-6581.

BLÍŽKOVSKÝ, B. *Zdokonalování veřejné správy a samosprávy České republiky*. 1. vyd. Brno: Nakladatelství KONVOJ, spol. s.r.o., 2007. 214 s. ISBN 978-80-7302-125-0.

BUSINESSINFO.CZ. *Nabývání vlastnictví*. [online] [cit. 2010- 11-08; 21.00] Dostupné na Word Wide Web: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/nabyvani-vlastnictvi-opu/1000818/48385/>>.

HOLUB, Milan; NOVÁ, Hana; HYKLOVÁ, Jana. *Zákon o rodině*. Praha : Linde Praha, a.s., 2005. 400 s. ISBN 80-7201-517-6.

CHVÁTALOVÁ, I. a kol. *Základy veřejného práva*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2008. 164 s. ISBN 978-80-245-1406-2.

KADEČKA, S. a kol. *Výkon státní správy-kompetence*. s. 8. [online] [cit. 2010-10-19;11:30] Dostupné na Word Wide Web: <www.mvcr.cz/odk2/soubor/vykon-statni-spravy-kompetence-pdf.aspx>.

KŘENOVÁ, Radka. Městský úřad Žamberk získal dvě ceny ministerstva vnitra ČR za kvalitu a inovaci. *Žamberské listy: čtrnáctideník*, březen 2011, č. 4, 16 s. bez ISBN.

MĚSEC. *Přechodné bydliště již neexistuje*. [online] [cit. 2010-10-19;11:30] Dostupné na Word Wide Web: <<http://www.mesec.cz/clanky/trvale-bydliste-vam-pravo-na-bydleni-nezaruci>>.

MOTEJL, O. *Sborník z konference Trvalý pobyt*. [online] [cit. 2010-10-19;11:30] Dostupné na Word Wide Web: <http://www.ochrance.cz/uploads/tx_odlistdocument/Trvaly_pobyt_konference.doc>.

ONDRUŠ R., *Průvodce úředníka novým správním řízením*. 1 vyd. Praha. Linde Praha a.s, 2006. 494 s. ISBN 80-7201-591-5.

POLIÁN M., *Organizace a činnost veřejné správy*. 1. vyd. Praha. Prospektum, spol. s.r.o., 2001. 432 s. ISBN 80-7175-098-0.

POMAHAČ, R. a kol. *Správní řád v praxi*. 1. vyd. Praha. Verlag Dashöfer, nakladatelství s.r.o., 2009. s. ISBN 80-86897-09-5.

PROFIT.CZ. *Jak je to s doručovací adresou?* [online] [cit. 2010- 02-12; 21:25] Dostupné na Word Wide Web: < <http://www.profit.cz/clanek/jak-je-to-s-dorucovaci-adresou.aspx>>.

PRUDILOVÁ M., *Správní řád s komentářem*. 1. vyd. Vyškov. Nakladatelství TSM, spol. s.r.o., 2005. 180 s. ISBN 80-239-4260-3.

PRŮCHA, P. a kol. *Právo Normotvorba Veřejný pořádek*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 126 s. ISBN 80-210-2954-4.

PRŮCHA, P. *Správní právo*. 7. doplněné a aktualizované vyd. Brno: Nakladatelství DOPLNĚK, 2007. 420 s. ISBN 978-80-7239-207-0.

SPERO.WZ.CZ. *Studie-bezdomovci*. [online] [cit. 2010- 02-12; 21:25] Dostupné na Word Wide Web: < <http://www.spero.wz.cz/>>.

ŠIMÍČEK, V. Sborník z konference Trvalý pobyt. [online] [cit. 2010-10-19; 11.30] Dostupné na Word Wide Web: <http://www.ochrance.cz/uploads/tx_odlistdocument/Trvaly_pobyt_konference.doc>.

Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. 2009. Ostrava-Hrabůvka: Sagit, a.s., 2009. 64 s. ISBN 978-80-7208-741-9.

Úplné znění zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník a související předpisy podle stavu k 1.9.2006. Ostrava-Hrabůvka : Jiří Motloch - Sagit, 2006. 288 s. ISBN 80-7208-575-1.

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJU. K pojmu osobní údaj. [online] [cit. 2010- 11-08; 21.00] Dostupné na Word Wide Web: <<http://www.uouu.cz/uouu.aspx?menu=14&loc=365>>.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV. OMBUDSMAN. *Systém trvalého pobytu je neudržitelný*. [online] [cit. 2010- 02-12; 21:25] <http://www.ochrance.cz/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2010/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=101218&cHash=a83c3536a8904d30d65e238914bc155b>.

VOJTEK, P. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 214 s. ISBN 80-7179-848-7.

VZDĚLÁVACÍ CENTRUM PRO VEŘEJNOU SPRÁVU ČR, o.p.s. *Roční zpráva 2008*. 221 s. bez ISBN.

VZDĚLÁVACÍ CENTRUM PRO VEŘEJNOU SPRÁVU ČR, o.p.s.
BENCHMARKINGOVÁ INICIATIVA. [online] [cit. 2011-02-12; 13.00]
Dostupné na www: <<http://www.benchmarking.vcvscr.cz/index.php>>.

WIKIPEDIA. *Domov*. [online] [cit. 2010-10-19; 11.30] Dostupné na Word Wide Web: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Domov>>.

WIKIPEDIA. *Občanská práva*. [online] [cit. 2010-10-19;11:30] Dostupné na Word Wide Web: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ob%C4%8Dansk%C3%A9_svobody>.

WIKIPEDIA. *Správní právo*. [online] [cit. 2010-10-19; 08:20] <http://cs.wikipedia.org/wiki/Spr%C3%A1vn%C3%AD_pr%C3%A1vo>.

Zákon č. 133/2000 Sb. *o evidenci obyvatel a rodných číslech.*, [online] [cit. 2010-010-19; 11.40] Dostupné na Word Wide Web: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=133%2F2000&number2=&name=&text=>>.

Zákon č. 101/2000 Sb. *o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů*, [online] [cit. 2010-010-19; 11.40] Dostupné na Word Wide Web: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=101%2F2000&number2=&name=&text=>>.

Zákon č. 128/2000 Sb. *o obcích (obecní zřízení)*, v platném znění [online] [cit. 2010-10-19; 21:10] <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=101%2F2000&number2=&name=&text=>>.

Zákon č. 2/1993 Sb. *o vyhlášení listiny základních práv a svobod* [online] [cit. 2010-010-19; 11.40] Dostupné na Word Wide Web: <[online] [cit. 2010-010-19; 11.40] Dostupné na Word Wide Web: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=101%2F2000&number2=&name=&text=>>.

Zákon č. 500/2004 Sb. *správní řád*, [online] [cit. 2010-010-19; 11.40] Dostupné na Word Wide Web: [online] [cit. 2010-010-19; 11.40] Dostupné na Word Wide Web: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=500%2F2004&number2=&name=&text=>>.

Zákon č. 1/1993 Sb. *Ústava České republiky*, v platném znění [online] [cit. 2010-10-19; 10:15] <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=1%2F1993&number2=&name=&text=>>.

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 – Určení podstatných profilujících znaků pracovníka veřejné správy

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Počet pravomocných rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu za správní obvody vybraných úřadů s rozšířenou působností (ORP) Pardubického kraje

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Edita Pálková
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	PhDr. Helena Skarupská, Ph.D.
Rok obhajoby:	2011

Název práce:	Správní řízení na úseku rušení údaje o místu trvalého pobytu.
Název v angličtině:	Administrative procedure in the withdrawal of permanent residence.
Anotace práce:	Bakalářská práce se skládá z teoretické a praktické části. V teoretické části jsem se zaměřila na rozbor správního řízení z hlediska práva: pojem správní právo, výkon státní správy, úředník, trvalý pobyt, zrušení údaje o místu trvalého pobytu, vazba na související legislativu, postup správního řízení ve věci zrušení údaje o místu trvalého pobytu. V praktické části jsem popsala jednotlivé případy zrušení údaje o místu trvalého pobytu.
Klíčová slova:	Správní řízení, trvalý pobyt, zrušení údaje o místu trvalého pobytu, úředník.
Anotace v angličtině:	The thesis consists of two parts - theoretical and practical. In the theoretical part I focused on the analysis of the administrative procedure from the legal point of view. I focused on the definitions of administrative law, the execution of state administration, civil servant, permanent residence, cancellation of permanent residence record (in the context of related legislation) and the administrative procedure related to the cancellation of permanent residence record. In the practical part, I described the various possible cases of cancellation of permanent residence record.
Klíčová slova v angličtině:	Administrative procedure, permanent residence, cancellation of the permanent residence record, civil servant.
Přílohy vázané v práci:	Bez příloh.
Rozsah práce:	61 stran, 72 390 znaků (bez mezer)
Jazyk práce:	Český